ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរ

របាយការណ៍
កិច្ចពិភាក្សាតុមូល
ស្ដីពី
«បទពិសោធនិងបញ្ហាគោលការណ៍ក្នុងការប្រើអក្សរឡាតាំងសម្រាប់កត់សូរភាសាខ្មែរ ករណីអសាធារណនាម»

នៅព្រឹក ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៩រោច ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា បានរៀបចំកិច្ចពិភាក្សាតុមូល ស្ដីពី «**បទពិសោធនិងបញ្ហាគោលការណ៍ក្នុងការប្រើអក្សរឡាតាំងសម្រាប់កត់សូរភាសាខ្មែរ ករណីអសាធារណនាម**»។ រៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីទទួលបានមតិយោបល់បន្ថែមពីក្រសួងស្ថាប័ន ដែលប្រើប្រាស់អក្សរឡាតាំងកត់សូរភាសាខ្មែរ និងដើម្បីរកដំណោះស្រាយរួមមួយឆ្ពោះទៅរកការកំណត់គោលការណ៍ឯកភាពមួយ។

សមាសភាពដែលបានអញ្ជើញឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចពិភាក្សាតុមូលនេះ មកពី ស្ថាប័ន ក្រសួងនានា អ្នកសារព័ត៌មាន និងមន្ត្រីរាជការនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជាសរុបចំនួន១០៨នាក់។

នៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាតុមូលនេះ មានវាគ្មិន ចំនួន៤រូបៈ

-វាគ្មិនទី១ ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ម៉ុក សារ៉ុម អគ្គនាយករងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

-វាគ្មិនទី២ ឯកឧត្តម ជា ចាន់ទុំ អគ្គលេខាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ក្រសួងផែនការ

-វាគ្មិនទី៣ ឯកឧត្តម រ័ត្ន ហុក អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និងជានាយករងខុទ្ទកាល័យ

-វាគ្មិនទី៤ ឯកឧត្តម សូ មុយឃៀង ប្រធានគណៈកម្មការអក្ខរាវិរុទ្ធនិងអំណាន

វាគ្មិនម្នាក់ៗបានបង្ហាញពីបទពិសោធនិងគោលការណ៍ក្នុងការប្រើអក្សរឡាតាំងសម្រាប់កត់សូរភាសាខ្មែរ ករណីអសាធារណនាម នៅតាមក្រសួងនីមួយៗដែលធ្លាប់ប្រើកន្លងមក។

ក្រោយពីការបង្ហាញរបស់វាគ្មិនម្នាក់ៗរួចមក ឯកឧត្តម សូ មុយឃៀង ប្រធានគណៈកម្មការអក្ខរាវិរុទ្ធនិងអំណាន ក៏បានបង្ហាញពីតារាងស្រៈ និងព្យញ្ជនៈដែលជាលទ្ធផលនៃកិច្ចពិភាក្សារបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិភាសាខ្មែរនិងអន្តរក្រសួង ដូចខាងក្រោម៖

១- «សញ្ញាជាឡាតាំង» «a» ប្រើសម្រាប់៖

- a សម្គាល់ស្រៈ«|» កត់សូរ [អ]៖ ចក Cak
- a សម្គាល់ស្រៈ«ា» កត់សូរ [អា]៖ កា Ka។

២- «សញ្ញាជាឡាតាំង» «o» ប្រើសម្រាប់៖

- o សម្គាល់ស្រៈ«|» កត់សូរ [អ៊]៖ គក Kok
- o សម្គាល់ស្រៈ«ុ» កត់សូរ [អុ]៖ សុក Sok
- o សម្គាល់ស្រៈ«ូ» កត់សូរ [អូ]៖ តូ To។

៣- «សញ្ញាជាឡាតាំង» «e» ប្រើសម្រាប់៖

- e សម្គាល់ស្រៈ«ិ» កត់សូរ [អិ]៖ សិលា Sela
- e សម្គាល់ស្រៈ«េ» កត់សូរ [អេ]៖ ហេ He
- e សម្គាល់ស្រៈ«េ» កត់សូរ [អ៊េ]៖ ភេ Phe
- e សម្គាល់ស្រៈ«ែ» កត់សូរ [អែ]៖ សែ Se
- e សម្គាល់ស្រៈ«ែ» កត់សូរ [អ៊ែ]៖ គែន Ken។

១- ព្យញ្ជនៈខ្មែរនិងអក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ			អក្សរឡាតាំង		ឧទាហរណ៍
ល.រ.	អ	អ៊		ល.រ.	
1	ក		k	1	កា Ka
2		គ			គា Kea
3	ខ		kh	2	ខុម Khom
4		ឃ			ឃុំ Khum

5		ង	ng	3	ងឹម Ngim
6	ច		ch	4	ចាត Chat
7		ជ			ជឹង Ching
8	ឆ		chh	5	ឆាយ Chhay
9		ឈ			ឈាន Chhean
10		ញ	nh	6	ញា Nhea
11	ដ		d	7	ដា Da
12		ឌ			ឌុយ Duy
13	ត		t	8	តី Tei
14		ទ			ទុយ Tuy
15	ឋ		th	9	ឋាន Than
16		ឍ			ឍា Thea
17	ថ				ថាន Than
18		ធ			ធួន Thuon
19	ណ		n	10	ណូ No
20		ន			នុយ Nuy
21	ប		b	11	ប៊ុង Bong
22	ផ		ph	12	ផាន Phan

23		ភ			ភា Phea
24		ព	p	13	ពីង Ping
25		ម	m	14	ម៉ៃ Mey
26		យ	y	15	យាន Yean
27		រ	r	16	រីណា Rina
28	ឡ		l	17	ឡុង Long
29		ល			លុយ Luy
30		វ	v	18	វីន Vin
			w	19	វង Wong
31	ស		s	20	សីហា Seiha
32		ហ	h	21	ហុង Hong

២- ស្រៈនិស្ស័យខ្មែរនិងអក្សរឡាតាំង

<table>
<tr><td colspan="2">ខ្មែរ</td><td colspan="3">អក្សរឡាតាំង</td><td>ឧទាហរណ៍</td></tr>
<tr><td></td><td>ស្រៈនិស្ស័យ</td><td>អ</td><td>អ៊</td><td>ល.រ.</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">|</td><td>a</td><td></td><td>1</td><td>ចក Chak</td></tr>
<tr><td></td><td>o</td><td>2</td><td>ទក Tok</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2">ា</td><td>a</td><td></td><td></td><td>តា Ta</td></tr>
<tr><td></td><td>ea</td><td>3</td><td>ទា Tea</td></tr>
</table>

	◌ិ	e		4	សិលា Sela
			i	5	ទិតា Tita
	◌ី	ei	i	6	សីហា Seiha ស៊ីណា Sina
			y	7	នី Ny
5	◌ឹ	oe	ue	8	កឹម Koem គឹម Kuem
6	◌ឺ	oe	ue	9	កឺ Koe គឺ Kue
7	◌ុ	o	u	10	សុក Sok ជុក Chuk
8	◌ូ	o	u		តូ To មូន Mun
9	◌ួ	uo	uo	11	សួ Suo ជួរ Chuo
10	◌ើ	ae		12	តើ Tae
			eu	13	មើ Meu
11	◌ឿ	oeu	oeu	14	សឿ Soeu ជឿន Choeun
12	◌ៀ	ie	ie	15	កៀន Kien ទៀន Tien
13	◌េ	e	e		ហេ He ភេ Phe

14	ែ	e	e		សែ Se គែន Ken
15	ៃ	ai		16	សៃ Sai
			ey	17	ជៃ Chey
16	ោ	ao		18	តោ Tao
			ou	19	គោ Kou
17	ៅ	au		20	ចៅ Chau
			ov	21	ពៅ Pov

៣- ស្រះពេញតួនិងអក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ		អក្សរឡាតាំង			ឧទាហរណ៍
ល.រ.	ស្រះពេញតួ	អ	អ៊	ល.រ.	
1	អ	a		1	អក្សរ Aksa
2	អា	a			អាទិ៍ At
3	ឥ	e		2	ឥន En
		ei		3	ឥសូរ Eiso
4	ឦ	ei			ឦសាន Eisan

5	ឧ	o		4	ឧក Ok
			u	5	ឧណ្ណ Un
6	ឩ	o			ឩន On
			u		ឩរូ Uru
7	ឪ	ov		6	ឪ OV
8	ឫ		rue	7	ឫស្សី Ruessei
9	ឬ		rue		ឬ Rue
10	ឭ		lue	8	ឭក Luek
11	ឮ		lue		ឮ Lue
12	ឯ	e			ឯម Em
13	ឰ	ai		9	ឰរា Aira
14	ឱ	ao		10	ឱក Aok
15	ឳ	au		11	ឳ Au

៤- ស្រៈនិស្ស័យមាន«◌ំ»និងអក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ	អក្សរឡាតាំង		ឧទាហរណ៍
ស្រៈមាន«◌ំ»	អ	អ៊	
◌ុំ	om		ហុំ Hom

		um	ក្រពុំ Krapum
◌ំ	am		សំ Sam
		Om ឬ um	ភ្នំPhnom ឬ Phnum
◌ាំ	am		ដាំ Dam
		oam	លាំ Loam
◌ាំង	ang		តាំង Tang
		eang	រមាំង Romeang

៥- ស្រៈនិស្ស័យមាន«◌ះ»និងអក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ		អក្សរឡាតាំង		ឧទាហរណ៍	
ល.រ.	ស្រៈមាន«◌ះ»	អ	អ៊	ល.រ.	
1	◌ះ	ah		1	ខះ Khah
			e ah	2	ជះ Cheah
2	◌ិះ	eh		3	តិះ Teh
			ih	4	ឃិះ Khih
3	◌ឹះ	oeh		5	ខឹះ Khoeh

			ueh	6	ឆ្ពឹះ Chhpueh
4	◌ុ◌ះ	oh		7	បុះ Boh
			uh	8	ស្គុះ Skuh
5	េ◌◌ះ	eh			ផេះ Pheh
			ih		នេះ Nih
6	ែ◌◌ះ	eh			ផែះ Pheh
			eh		ស្ពែះ Speh
7	េ◌ា◌ះ	aoh		9	ហោះ Haoh
			ouh	10	មោះ Mouh

៦- សំយោគសញ្ញានិងអក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ	អក្សរឡាតាំង		ឧទាហរណ៍
សំយោគសញ្ញា	អ	អ៊	
◌័	a		ស័ប្ត Sap
		oa	វ័ន Voan
◌័ក	ak		ស័ក Sak
		eak	ល័ខ Leak
◌័ង	ang		ស័ង្ឃ Sang
		eang	ព័ង Peang
		oang	គ័ង Koang

◌័យ	ai		ស័យ Sai
		ey	ជ័យ Chey

៧- «អ»«អ៊»និងស្រៈនិស្ស័យ និង អក្សរឡាតាំង

ខ្មែរ		អក្សរឡាតាំង			ឧទាហរណ៍
ល.រ.	«អ»«អ៊» និងស្រៈ និស្ស័យ	អ	អ៊	ល.រ.	
1	អ	a		1	អក Ak
2	អ៊		o	2	អ៊ម Om
3	អា	a			អាត At
4	អ៊ា		ea	3	អ៊ាត Eat
5	អិ	e		4	អិម Em
6	អ៊ិ		i	5	អ៊ិន In
7	អី	ei		6	អី Ei
8	អ៊ី		i y	 7	អ៊ី I / Y
9	អឹ	oe		8	អឹម Oem
10	អ៊ឹ		ue	9	អ៊ឹន Uen
11	អឺ	oe			អឺម Oem
12	អ៊ឺ		ue		អ៊ឺម Uem
13	អុ	o			អុង Ong
14	អ៊ុ		u	10	អ៊ុន Un

15	អូ	o			អូន On
16	អ៊ូ		u		អ៊ូម Um
17	អួ	uo	uo	11	អួក Uok
18	អើ	ae		12	អើក Aek
19	អ៊ើ		eu	13	អ៊ើម Eum
20	អឿ	oeu	oeu	14	អឿន Oeun
21	អៀ	ie	ie	15	អៀង Ieng
22	អេ	e			អេន En
23	អ៊េ		e		អ៊េន En
24	អែ	e			អែម Em
25	អ៊ែ		e		អ៊ែម Em
26	អៃ	ai		16	អៃ Ai
27	អ៊ៃ		ey	17	អ៊ៃ Ey
28	អោ	ao		18	អោម Aom
29	អ៊ោ		ou	19	អ៊ោម Oum
30	អៅ	au		20	អៅ Au
31	អ៊ៅ		ov	21	អ៊ៅ Ov
32	អុំ	om		22	អុំ Om
33	អ៊ុំ		um	23	អ៊ុំ Um
34	អំ	am		24	អំ Am
35	អ៊ំ		om ឬ um		អ៊ំ Om / Um

36	អាំ	am			អាំ Am
37	អុំ		oam	25	អុំ Oam
38	អាំង	ang		26	អាំង Ang
39	អុំង		eang	27	អុំង Eang
32	អុំ	om		22	អុំ Om
33	អ៊ុំ		um	23	អ៊ុំ Um
34	អំ	am		24	អំ Am
35	អ៊ំ		om ឬ um		អ៊ំ Om / Um
36	អាំ	am			អាំ Am
37	អុំ		oam	25	អុំ Oam
38	អាំង	ang		26	អាំង Ang
39	អុំង		eang	27	អុំង Eang
46	អុះ	oh		34	អុះ Oh
47	អ៊ុះ		uh	35	អ៊ុះ Uh
48	អេះ	eh			អេះ Eh
49	អ៊េះ		ih		អ៊េះ Ih
50	អែះ	eh			អែះ Eh
51	អ៊ែះ		eh		អ៊ែះ Eh
52	អោះ	aoh		36	អោះ Aoh
53	អ៊ោះ		ouh	37	អ៊ោះ Ouh

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៩រោច ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤

ថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០